

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/1/2019
Identifikačné číslo spisu:	5716011044
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5716011044.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného H. X. pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 28. januára 2019 v Bratislave dovolanie obvineného H. X. podané prostredníctvom jeho obhajkyne Mgr. Miroslavy Šufárovej proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 21. decembra 2017, sp. zn. 3To/56/2017, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného H. X. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Martin (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 22. júna 2017, sp. zn. 3T/97/2016, uznal obvineného H. X. vinným z pokračovacieho zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. spáchaného v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. a prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

v dobe od 16:00 hod. 28. februára 2016 do 18:30 hod. 1. marca 2016 v lokalite zvanej Z., na hranici chotára obce X. a T., krompáčom vylomil vstupné dvere a vnikol do riadne uzamknutej drevenej rekreačnej chatky s popisným číslom XXX, ktorá sa nachádza nad tankovou vežou, pričom z chatky odcudzil 2 ks fotoaparát zn. Olympus E650, 1 ks objektív zn. ZUIKO digitál 1242 14-42, 1 ks statív zn. Vanguard Alta+ 235, 1 ks makro predsádka zv. Olympus EX-25, 1 ks autobatéria zn. Varta a 2 ks autobatéria nezistenej značky, takto svojím konaním spôsobil škodu poškodenému majiteľovi chatky H. U., narodenému XX. T. XXXX bytom T., T.. X v sume 785,42 € a škodu poškodením zariadenia v sume 116,13 €,

následne ihneď prišiel k rekreačnej chatke č. XXXX v lokalite zvanej Z., na hranici chotára obce X. a T., krompáčom vypáčil oplechovanú drevenú okenicu, ktorá bola z vnútornej strany zaistená železnými pásovinami, na dvojkrídlovom okne rozbil pravú dvojitú sklenú výplň, vošiel do chatky odkiaľ odcudzil 1 ks motorová píla zn. JONSERED, typ 2141, neznámeho výrobného čísla, červenej farby, 1 ks motorová kosačka - krovinorez zn. Sparta 250 T, výrobného čísla zn. 6060207765, nezistenej farby, 1 ks

fotoaparát zn. Panasonic LUMIA neznámeho výrobného čísla, striebornej farby, 1 ks plynová dvojplatinčka a 2 ks o objeme 2 l plné propán-butánové bomby, takto svojím konaním spôsobil škodu poškodenej T. W., narodenej X. K. XXXX, bytom T., Ul. P. B. XXX/XX v sume 389,45 € a poškodením zariadenia v sume 176,96 €.

Za to okresný súd obvineného odsúdil podľa § 212 ods. 4 Tr. zák. v spojení s § 41 ods. 1 Tr. zák. a § 38 ods. 5 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šiestich) rokov a 6 (šiestich) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. ho súd na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obžalovanému uložil, aby nahradil poškodenému H. U.kodu vo výške 98,48 € (pozostávajúcu z krádeže vo výške 73,48 € a poškodenia zariadenia vo výške 25 €), resp. poškodenej T. W. škodu vo výške 456,45 € (pozostávajúcu z krádeže vo výške 389,45 € a poškodenia zariadenia vo výške 67 €). Vo zvyšnom rozsahu súd oboch poškodených podľa § 288 ods. 2 Tr. por. odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie, o ktorom Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením z 21. decembra 2017, sp. zn. 3To/56/2017 tak, že ho podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený 12. júna 2018 dovolanie, ktoré odôvodnila jeho obhajkyňa - Mgr. Miroslava Šufáková podaním z 5. decembra 2018; dovolanie bolo podané z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), h) a i) Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinený uviedol, že s ohľadom na jeho nízke vzdelanie, sociálne pomery, ako aj vysoký hroziaci trest muselo byť orgánom činným v trestnom konaní zrejme, že sa nebude vedieť náležite obhajovať. V tejto súvislosti uviedol, že na hroziacu aplikáciu § 36 ods. 5 Tr. zák. (pozn. správne § 38 ods. 5 Tr. zák.) ho nikto neupozornil. Vysvetlil tiež, že o ustanovenie obhajcu požiadal ešte pred svojím výsluchom zo 6. apríla 2016, resp. že obaja zvolení obhajcovia - tak JUDr. Milan Štúrik, ako aj Mgr. Branislav Bellan, mu vypovedali plnomocenstvo kvôli nedostatku finančných prostriedkov, čo aj avizoval súdu. Na podklade týchto skutočností bol toho názoru, že hoci v danom prípade nešlo o prípad povinnej obhajoby, mal mu byť ustanovený obhajca podľa § 37 ods. 2 Tr. por., resp. § 40 ods. 2 Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený namietal, že súdmi aplikovaná právna kvalifikácia podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. je nesprávna, keďže jeho konanie malo byť v súlade s § 2 Tr. por. kvalifikované podľa § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák.; ak už ale súdy vychádzali zo stanoviska NS SR Tpj 78/2011, mali postupovať podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. a stanoviska NS SR Tpj 55/2016 a mimoriadne mu znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby. V tejto súvislosti obvinený opakovane zdôraznil, že ku skutku sa doznal a oľutoval ho, resp. že dal vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. Argumentoval aj, že definičný znak škody bol prijatý ešte v roku 2005 a odvtedy sa jeho výška nijako nezmenila, resp. že súdy ani poriadne neskúmali či zistená škoda bola dostatočným spôsobom verifikovaná. V ďalšej časti dovolania obvinený namieta, že obe spomínané stanoviská NS SR Tpj 78/2011 a Tpj 53/2013 vychádzajú z nesprávnej premisy, že pri krádeži vlámaním dochádza k spôsobeniu škody. Podľa jeho názoru, pri krádeži vlámaním podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. ide o vykonanie krádeže určitým špecifickým spôsobom - podľa § 122 Tr. zák., alebo so spôsobením škody, ktorá zodpovedá hranici stanovenej v ods. 4. Záverom konštatuje, že posúdenie jeho konania podľa § 212 ods. 4 písm. a) Tr. zák. je v rozpore s § 38 ods. 1 Tr. zák.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. obvinený nad rámec vyššie uvedených skutočností uviedol, že súdy vychádzali výhradne z príťažujúcej okolnosti podľa § 38 ods. 5 Tr. zák. a nerešpektovali § 38 ods. 2 Tr. zák. Na záver obvinený poukázal na niekoľko rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré aj pred prijatím stanoviska NS SR Tpj 55/2016, postup podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. považovali za dôvod pre mimoriadne zníženie trestu.

Na podklade týchto skutočností obvinený X. dovolaciemu súdu navrhol, aby podľa § 386 ods. 1 Tr.

por. vyslovil, že uznesením krajského súdu, ako aj konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v § 37 ods. 2 Tr. por. a § 38 ods. 2 Tr. zák., podľa § 386 ods. 2 Tr. por. uznesenie krajského súdu, ako aj rozsudok okresného súdu zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa žiadna zo strán nevyjadрила; dňa 7. januára 2019 bol spisový materiál spolu s dovolaním obvineného X. riadne predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie.

Následne najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného H. X. i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), prostredníctvom zvoleného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd uvádza, že v posudzovanom prípade nevznikla potreba ustanoviť obvinenému obhajcu. Podľa § 37 ods. 2 Tr. por. obvinený musí mať obhajcu aj vtedy, ak to považuje súd a v prípravnom konaní prokurátor alebo policajt za nevyhnutné najmä preto, že majú pochybnosť o spôsobilosti obvineného náležite sa obhajovať. Okrem štandardných situácií, keď obvinený trpí sluchovým alebo zrakovým postihnutím, vadou reči zabraňujúcou mu náležite sa vyjadrovať, príp. je negramotný, nepochybne môže ísť aj o situáciu, keď jeho intelektové schopnosti nedávajú dostatočnú záruku, že bude schopný sa náležite obhajovať sám. Ide o schopnosť samostatne sa hájiť, v zmysle samostatne vykonávať svoje procesné práva podľa § 34 a nasl. Tr. por. a z nich hlavne právo uvádzať okolnosti slúžiace na jeho obhajobu (predostrieť vlastnú verziu udalostí), navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy atď. V prípade obvineného X. však súd takúto indispozíciu nezistil; len samotná skutočnosť, že má nízke vzdelanie, postup podľa § 37 ods. 2 Tr. por. neodôvodňuje (k tomu bližšie vid' uznesenie najvyššieho súdu z 22. februára 2018, sp. zn. 5 Tdo 8/2018).

Pokiaľ ide o ostatné uvádzané okolnosti (nepriaznivé sociálne pomery, resp. vysoký hroziaci trest), ich prípadná existencia sa v konaní prejavuje zákonom predpokladaným spôsobom, t. j. postupom podľa § 40 ods. 2 Tr. por., resp. § 37 ods. 1 písm. c) Tr. por. K postupu podľa § 40 ods. 2 Tr. por. najvyšší súd uvádza, že obvinený bol zo strany orgánov činných v trestnom konaní (pred prvým procesne použiteľným výsluchom zo 6. apríla 2016, č. l. 12), ako aj zo strany súdov (1. a 22. júna 2017 na okresnom súde, č. l. 147, 155 a 23. novembra 2017 na krajskom súde, č. l. 204) opakovane poučovaný podľa § 34 ods. 3 Tr. por. a § 121 ods. 2 Tr. por. I napriek týmto poučeniam obvinený o ustanovenie obhajcu nepožiadaval a naopak, sám si zvolil JUDr. Milana Štúrika a neskôr Mgr. Branislava Bellana (pozn. súdu za týmto účelom - aby si mohol zvoliť obhajcu, resp. aby zvolený obhajca mal dostatok času na prípravu súdy dvakrát odročili hlavné pojednávanie, č. l. 147, 191). Pokiaľ ide o tú skutočnosť, že ho nikto neupozornil na možnú aplikáciu § 38 ods. 5 Tr. zák., takúto povinnosť orgány činné v trestnom konaní a súdy nemajú; netreba však zabúdať, že obvinený bol pred prvým výsluchom oboznámený so skutkom, ktorý sa mu kladie za vinu, ako aj s jeho právnou kvalifikáciou a pred svojím vyhlásením podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. bol poučený aj o trestných sadzbách (č. l. 155). Za týchto okolností je dovolací súd toho názoru, že k žiadnemu porušeniu práva na obhajobu dôjsť nemohlo.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd odkazuje na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu Tpj 46/2010, resp. na judikát R 51/2014, z ktorých jednoznačne plynie, že nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák. resp. § 40 zákona č. 140/1961 Zb. nezakladá žiadny dovolací dôvod. Hmotnoprávne ustanovenie § 39 Tr. zák. sa totiž svojou povahou a významom primkyna skôr k všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a nasl. a na rozdiel od § 41 Tr. zák., § 42 Tr. zák. o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu alebo § 47 ods. 2 Tr. zák., ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale

kogentnej povahy, ho nemožno podriaďiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Vo vzťahu k § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. platí, že ak súdy nevyužili moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymerali v rámci nezníženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Vychádzajúc z uvedeného, i keby dovolací súd bol toho názoru, že v danom prípade súdy nižšieho stupňa mohli uložiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby, tento ich „nedostatok“ nie je možné v dovolacom konaní reparať.

Pokiaľ ide o tú časť argumentácie, v ktorej obvinený X. polemizuje s právnou kvalifikáciou skutku, resp. so „správnosťou“ judikátu Tpj 78/2011, najvyšší súd bez ďalšieho uvádza, že v tomto rozsahu je jeho dovolanie neprípustné. Obvinený X. dal vo vzťahu ku skutku, vrátane navrhovanej právnej kvalifikácie vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., ktoré bolo uznesením okresného súdu podľa § 257 ods. 7, ods. 8 Tr. por. prijaté. Keďže prijatý výrok o vine už nie je možné napadnúť odvolaním, v zmysle § 372 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 382 písm. d) Tr. por. už v tomto rozsahu nie je možné vznášať ani dovolacie námietky.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. najvyšší súd uvádza, že hoci konajúce súdy vo výrokovej časti formálne nepoukazujú na § 38 ods. 2 Tr. zák., z odôvodnenia je zrejmé, že pomerom a mierou závažnosti pohľadávacích a príťažujúcich okolností sa zaoberali. V tejto súvislosti poukázali na to, že obvinený sa síce k trestnej činnosti už v prípravnom konaní priznal a skutok oľutoval, avšak na druhej strane vysvetlili, že ide o päťkrát trestanú osobu, ktorá už v minulosti spáchala zločin a aj tento skutok spáchala počas plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia (viď s. 5 - 6 rozsudku okresného súdu a s. 2 uznesenia krajského súdu).

Vychádzajúc z týchto úvah najvyšší súd dospel k záveru, že obvineným H. X. uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), h) a i) Tr. por. nie sú dané, a preto jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.